

Nesne Tabanlı Programlama

Bu çalışma materyalinin içerisinde uzun çalışma projeleri bulunmaktadır. Bu materyalin amacı öğrencilerin öğrendiği konuları pekiştirmek ve Otomasyon projelerinin rahatlıkla yapılınabileceğini kanıtlamaktır.

İçerisinde var olan konular.

- Değişkenler ve Temel Veri Türleri
- Aritmetiksel Operatörler
- İşlem Önceliği
- Karar İfadeleri
- Mantıksal Operatörler
- Döngüler
- Hata Ayıklama
- Sınıflar ve Nesneler
- Tek Boyutlu Diziler
- Çok Boyutlu Diziler
- ArrayList Koleksiyonu
- List Koleksiyonu
- Dictionary Koleksiyonu
- Formlar
- MenuStrip Kontrolü
- İletişim Kutuları (Dialog Boxes)
- Veri Doğrulama
- Veri Bağlama

Proje-1 Çalışma Materyali: CineTech Sinema Otomasyonu

Merhaba Geleceğin Yazılımcısı!

Bu proje, şimdiye kadar öğrendiğin değişkenlerden nesne tabanlı programlamaya kadar olan bilgileri birleştirerek gerçek bir otomasyon sistemi kurmanı sağlayacak. Amacımız, bir sinema salonundaki bilet satış, koltuk seçimi ve büfe işlemlerini yöneten profesyonel bir Windows Form uygulaması geliştirmek.

Hazır mısın? Adım adım başlıyoruz!

BAŞLANGIÇ NOKTASI

- 1. TEMEL YAPI TAŞLARI
  - Değişkenler ve Temel Veri Türleri (Hafıza Kutuları)
  - Aritmetiksel Operatörler (+, -, *, /)
  - İşlem Önceliği (Matematik Kuralları)
- 2. MANTIK VE AKIŞ KONTROLÜ
  - Mantıksal Operatörler (&, ||, !)
  - Karar İfadeleri (If-Else, Switch) → "Program karar veriyor"
  - Döngüler (For, While) → "Tekrar eden işler"
- 3. VERİ YÖNETİMİ VE KOLEKSİYONLAR
  - Tek Boyutlu Diziler (Sabit liste)
  - Çok Boyutlu Diziler (Matris/Tablo)
  - ArrayList Koleksiyonu (Esnek liste)
  - List<T> Koleksiyonu (Tür güvenli liste)
  - Dictionary<K,V> (Anahtar-Değer ilişkisi)
- 4. NESNE YÖNELİMLİ PROGRAMLAMA (OOP)
  - Sınıflar ve Nesneler (Kendi veri türünü yaratma)
  - Hata Ayıklama (Try-Catch ile güvenli kod)
- 5. ARAYÜZ VE ETKİLEŞİM (FORM)
  - Formlar ve Kontroller
  - MenuStrip Kontrolü (Menüler)
  - İletişim Kutuları (Dialog Boxes - MessageBox)
  - Veri Doğrulama (Kullanıcı hatasını önleme)
  - Veri Bağlama (Kod ile Arayüzü konuşturma)

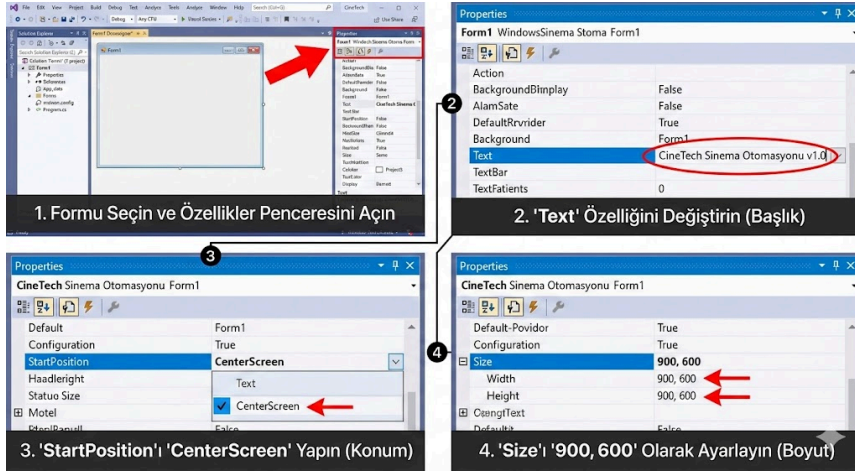
PROJE: SİNEMA OTOMASYONU

ADIM 1: Arayüz (Form) Tasarımı

Önce projenin dış görünüşünü tasarlayalım. Visual Studio'da yeni bir **Windows Forms App (.NET Framework)** projesi aç ve formu aşağıdaki yönergelere göre dizayn et.

1. Form Ayarları

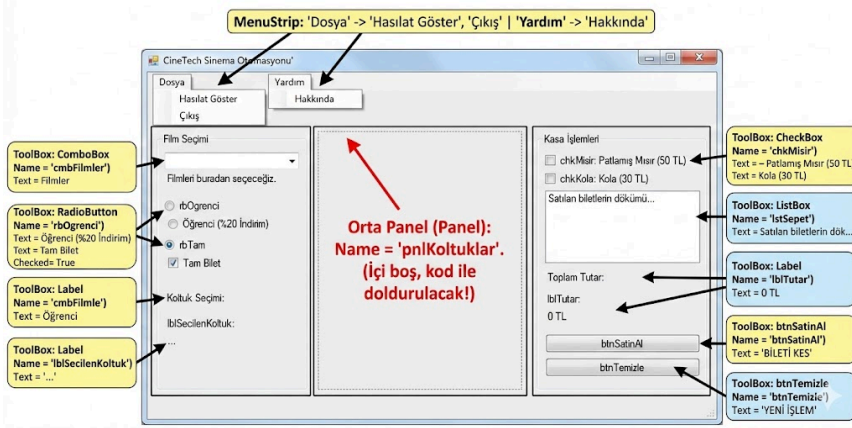
- **Form Text:** "CineTech Sinema Otomasyonu v1.0"
- **StartPosition:** CenterScreen (Ekranın ortasında açılsın)
- **Size:** 900, 600 (Geniş bir alan)

2. Araçları (Toolbox) Yerleştirme

Formun üzerine şu kontrolleri sürükleyin ve "Properties" penceresinden **Name** (İsim) kısımlarını parantez içindeki gibi değiştirin. Bu isimlendirmeler kod yazarken çok önemlidir!

CineTech Otomasyonu: Araçları (Toolbox) Yerleştirme ve İsimlendirme Rehberi

• Üst Kısım:

- **MenuStrip**: İçine "Dosya" → "Hasılat Göster", "Çıkış" ve "Yardım" → "Hakkında" menülerini ekle.

• Sol Panel (Film Seçimi - GroupBox):

- **ComboBox** (**cmbFilmler**): Filmleri buradan seçeceğiz.
- **RadioButton** (**rbOgrenci**): Text = "Öğrenci (%20 indirim)"
- **RadioButton** (**rbTam**): Text = "Tam Bilet" (Checked = True yap)
- **Label**: "Koltuk Seçimi:" yazısı.
- **Label** (**lblSecilenKoltuk**): Başlangıçta "..." yazsın.

• Orta Panel (Salon Düzeni - Panel):

- Bir **Panel** ekle (**pnlKoltuklar**). İçini boş bırak, buraya kod ile sihir yapacağız! (Döngüler konusu).

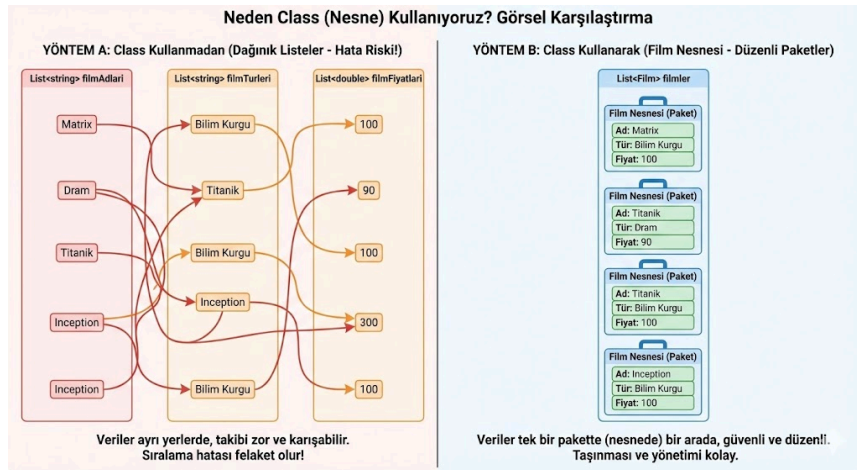
• Sağ Panel (Kasa İşlemleri - GroupBox):

- **CheckBox (chkMisir)**: Text = "Patlamış Mısır (50 TL)"
- **CheckBox (chkKola)**: Text = "Kola (30 TL)"
- **ListBox (lstSepet)**: Satılan biletlerin dökümü buraya gelecek.
- **Label** : "Toplam Tutar:"
- **Label (lblTutar)**: Başlangıçta "0 TL" yazsın.
- **Button (btnSatinAl)**: Text = "BİLETİ KES"
- **Button (btnTemizle)**: Text = "YENİ İŞLEM"

ADIM 2: Kodlama - Temel Yapı ve Sınıflar

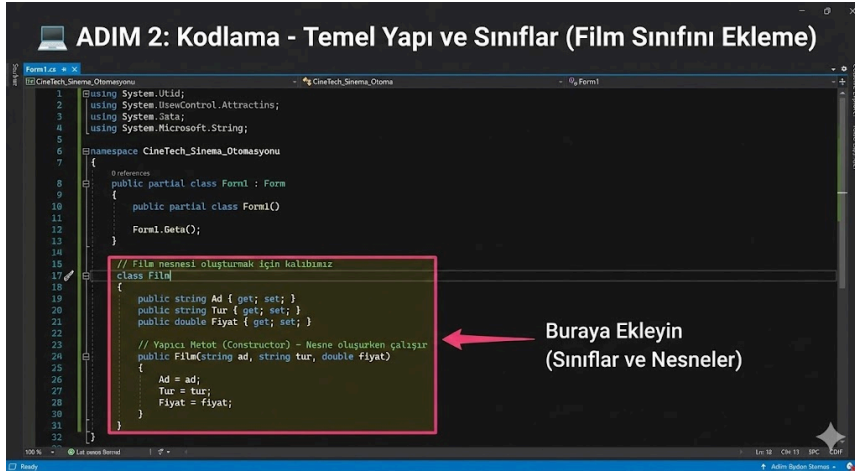
Kod ekranına geç (**F7** tuşu). İlk işimiz, filmleri temsil edecek bir "Kalıp" (Class) oluşturmak. Bu, **Sınıflar ve Nesneler** konusunu pekiştirecek.

- Peki neden class kullanıyoruz?

- Dilersen Film classını Filmler.cs olarak yeni bir öğe olarak da açabilirsin istersen aynı dosyanın içerisinde de tanımlayabilirsin.

Kod sayfasının en altına, **namespace** parantezinin içine ama **Form** sınıfının dışına şu kodu ekle:

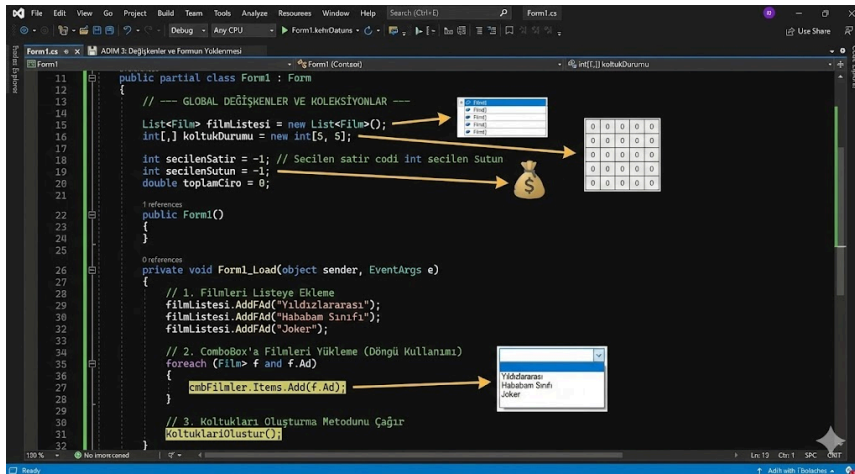


```
// Film nesnesi oluşturmak için kalıbımız
class Film
{
    public string Ad { get; set; }
    public string Tur { get; set; }
    public double Fiyat { get; set; }

    // Yapıcı Metot (Constructor) - Nesne oluşurken çalışır
    public Film(string ad, string tur, double fiyat)
    {
        Ad = ad;
        Tur = tur;
        Fiyat = fiyat;
    }
}
```

ADIM 3: Değişkenler ve Formun Yüklenmesi

Şimdi formun hafızasını oluşturalım. `public partial class Form1 : Form` satırının hemen altına, global değişkenlerimizi tanımlayalım.


```

public partial class Form1 : Form
{
    // --- GLOBAL DEĞİŞKENLER VE KOLEKSİYONLAR ---

    // Filmleri tutacağımız List Koleksiyonu
    List<Film> filmListesi = new List<Film>();

    // Koltukların doluluk durumunu tutan Çok Boyutlu Dizi (5 satır, 5 sütun)
    // 0: Boş, 1: Dolu
    int[,] koltukDurumu = new int[5, 5];

    // Seçilen koltuğun koordinatlarını tutmak için
    int secilenSatir = -1;
    int secilenSutun = -1;

    double toplamCiro = 0; // Günlük kasa

    public Form1()
    {
        InitializeComponent();

        // Form açıldığında (Load Event) çalışacak kodlar
        private void Form1_Load(object sender, EventArgs e)
        {
            // 1. Filmleri Listeye Ekleme
            filmListesi.Add(new Film("Yıldızlararası", "Bilim Kurgu", 100));
            filmListesi.Add(new Film("Hababam Sınıfı", "Komedi", 80));
            filmListesi.Add(new Film("Joker", "Dram", 90));

            // 2. ComboBox'a Filmleri Yükleme (Döngü Kullanımı)
            foreach (Film f in filmListesi)
            {
                cmbFilmler.Items.Add(f.Ad);
            }
            cmbFilmler.SelectedIndex = 0; // İlk filmi seçili yap

            // 3. Koltukları Oluşturma Metodunu Çağır
            KoltuklariOlustur();
        }
    }
}

```


ADIM 4: Dinamik Koltuk Oluşturma (Zor Bölüm!)

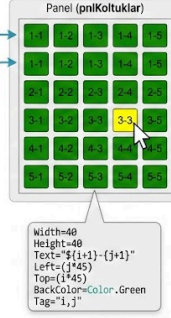
Burası projenin en havalı kısmı. Tek tek buton sürüklemek yerine, **Döngüler** kullanarak 25 tane koltuğu kodla oluşturacağız. Bu kodu `Form1` sınıfının içine ekle.

ADIM 4: Dinamik Koltuk Oluşturma ve Tıklama Olayı (Görsel Akış)

1. Koltukları Oluşturma Süreci (Döngüler)

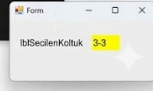
```
public void KoltuklariOlustur()
{
    var secilenSatin = 0;
    for (int i = 0 to 4; i++)
    {
        var satir = 0;
        for (int j = 0 to 4; j++)
        {
            btn = Width=40,
            Height=40,
            Text="{i+1}-{j+1}",
            Left=(j*45),
            Top=(i*45),
            BackColor=Color.Green,
            Tag="i,j"
        }
        if (koltukDurumu[satir, sutun] == 1)
        {
            ...
        }
        btn.Click += Koltuk_Click;
    }
}
```


2. Koltuk Tıklama Olayı (Event Handling)

```
void Koltuk_Click(object sender, EventArgs e)
{
    Button tiklanan = (Button)sender;
    tiklanan.Tag = tiklanan.Text;
    var satir = 2;
    var sutun = 2;

    if (koltukDurumu[satir, sutun] == 1)
    {
        if (dolu) {
            MessageBox.Show("Bu koltuk dolul");
        }
    }
    else (bos)
    {
        secilenSatin=2;
        secilenSutun=2;
        lblSecilenKoltuk.Text="3-3";
        tiklanan.BackColor = Color.Yellow;
    }
}
```



```
private void KoltuklariOlustur()
{
    // Önce paneldeki eski koltukları temizle
    pnlKoltuklar.Controls.Clear();

    // İç İç Döngüler (Nested Loops) ile 5x5 matris tarama
    for (int i = 0; i < 5; i++) // Satır (i)
    {
        for (int j = 0; j < 5; j++) // Sütun (j)
        {
            Button btn = new Button();
            btn.Width = 40;
            btn.Height = 40;
            btn.Text = $"{i+1}-{j+1}"; // Örn: 1-1, 1-2
            btn.Left = (j * 45); // Yan yana dizilim
            btn.Top = (i * 45); // Alt alta dizilim
            btn.BackColor = Color.Green; // Başlangıçta hepsi boş (Yeşil)

            // Hangi butona tıklandığını anlamak için Tag özelliğine koord
            // inat gömüyoruz
            btn.Tag = i + "," + j;

            // Butona tıklandığında çalışacak olayı (Event) bağlıyoruz
            btn.Click += Koltuk_Click;

            pnlKoltuklar.Controls.Add(btn);
        }
    }
}
```

```
// Herhangi bir koltuk butonuna tıklandığında burası çalışır
private void Koltuk_Click(object sender, EventArgs e)
{
    Button tiklanan = (Button)sender;
```

```

// Tag içindeki "2,3" gibi veriyi parçalayıp koordinatı alıyoruz
string[] koordinat = tiklanan.Tag.ToString().Split(',');
int satir = int.Parse(koordinat[0]);
int sutun = int.Parse(koordinat[1]);

// Veri Doğrulama ve Karar İfadesi
if (koltukDurumu[satir, sutun] == 1)
{
    MessageBox.Show("Bu koltuk dolu! Lütfen başka seçiniz.");
    return;
}

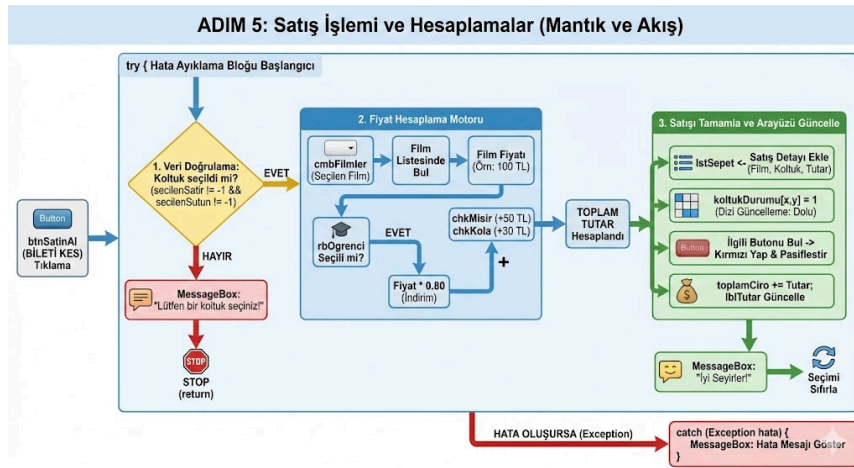
// Seçimi kaydet ve rengi değiştir
secilenSatir = satir;
secilenSutun = sutun;
lblSecilenKoltuk.Text = tiklanan.Text;

// Görsel geri bildirim (Sarı = Seçili)
tiklanan.BackColor = Color.Yellow;
}

```

💰 ADIM 5: Satış İşlemi ve Hesaplamalar

"Bilet Kes" butonuna (`btnSatinAl`) çift tıkla ve şu kodları yaz. Burada **Hata Ayıklama**, **Mantıksal Operatörler** ve **Veri Doğrulama** kullanacağız.


```

private void btnSatinAl_Click(object sender, EventArgs e)
{
    try // Hata Ayıklama Başlangıcı
    {
        // 1. Veri Doğrulama: Koltuk seçildi mi?
        if (secilenSatir == -1 || secilenSutun == -1)

```

```

    {
        MessageBox.Show("Lütfen bir koltuk seçiniz!", "Uyarı");
        return;
    }

    // 2. Fiyat Hesaplama
    string secilenFilmAdi = cmbFilmler.SelectedItem.ToString();
    // List koleksiyonundan filmi bul (LINQ yerine döngü ile bulalım k
i mantığı otursun)
    Film secilenFilm = null;
    foreach (Film f in filmListesi)
    {
        if (f.Ad == secilenFilmAdi) secilenFilm = f;
    }

    double biletFiyati = secilenFilm.Fiyat;

    // Karar İfadesi: İndirim kontrolü
    if (rb0grenci.Checked)
    {
        biletFiyati = biletFiyati * 0.80; // %20 indirim
    }

    // Büfe Hesabı (Mantıksal Operatörler ve Aritmetik)
    double ekstra = 0;
    if (chkMisir.Checked) ekstra += 50;
    if (chkKola.Checked) ekstra += 30;

    double toplamTutar = biletFiyati + ekstra;

    // 3. Satışı Tamamla ve Listeye Ekle
    lstSepet.Items.Add($"Film: {secilenFilm.Ad} | Koltuk: {lblSecilenK
oltuk.Text} | Tutar: {toplamTutar} TL");

    // Çok Boyutlu Diziyi Güncelle (Koltuk artık dolu)
    koltukDurumu[secilenSatir, secilenSutun] = 1;

    // Buton Rengini Kırmızı Yap (Dolu)
    foreach (Control ctrl in pnlKoltuklar.Controls)
    {
        if (ctrl is Button btn && btn.Tag.ToString() == $"{secilenSati
r},{secilenSutun}")
        {
            btn.BackColor = Color.Red;
            btn.Enabled = false; // Tıklanamaz yap
        }
    }
}

```

```

// Toplam Ciroyu Güncelle
toplamCiro += toplamTutar;
lblTutar.Text = toplamTutar.ToString() + " TL";

MessageBox.Show("İyi Seyirler! Bilet oluşturuldu.");

// Seçimi sıfırla
secilenSatir = -1;
secilenSutun = -1;
lblSecilenKoltuk.Text = "...";
}
catch (Exception hata)
{
    MessageBox.Show("Bir hata oluştu: " + hata.Message);
}
}

```


Özet: Hangi Konuyu Nerede Kullandın?

Bu projeyi tamamladığında, aşağıdaki kavramları sadece ezberlememiş, gerçek hayatta kullanmış olacaksın:

Konu	Projedeki Karşılığı
Sınıflar ve Nesneler	<code>Film</code> sınıfı oluşturup, <code>new Film(...)</code> ile filmleri nesneye dönüştürdün.
List Koleksiyonu	Sinemadaki tüm filmleri <code>List<Film></code> içinde tuttun.
Çok Boyutlu Diziler	Koltuk düzenini (5×5) <code>koltukDurumu[5,5]</code> matrisi ile yönettin.
Döngüler (Nested Loops)	25 tane butonu tek tek elle koymak yerine <code>for</code> döngüsüyle kodun kendisine çizdirdin.
Karar İfadeleri (If-Else)	Öğrenci mi Tam mı? Koltuk dolu mu boş mu? sorularına yanıt verdin.
Olaylar (Events)	Dinamik oluşturulan butonlara <code>Click</code> olayı bağladın.
Hata Ayıklama (Try-Catch)	Olası hatalara karşı <code>try-catch</code> bloğu ile programın çökmesini engelledin.
Veri Bağlama	Kod arkasındaki verileri <code>ComboBox</code> ve <code>ListBox</code> araçlarına bağladın.

Tebrikler! Artık sadece kod yazan biri değil, bir otomasyon geliştirebilen bir yazılımcısın. 🚀

Proje-2: Notmatik (Basit Not Hesaplama)

Amaç: Öğrencinin Adını, Vize ve Final notunu girip ortalamasını hesaplamak, dersten geçip geçmediğini bulmak ve listeye eklemek.

BÖLÜM 1: Arayüz (Form) Tasarımı

Öğrencilerinden formu şu şekilde tasarlamalarını iste. Bu tasarım daha sade ve anlaşılır.

Form Ayarları:

- **Text:** Notmatik v1.0
- **Size:** 400, 500
- **StartPosition:** CenterScreen

Araçlar (Toolbox):

1. **Label (3 Adet):** "Ad Soyad:", "Vize (%40):", "Final (%60):"

2. **TextBox (3 Adet):**

- `txtAdSoyad`
- `txtVize`
- `txtFinal`

3. **Button (1 Adet):**

- `btnHesapla` (Text: HESAPLA VE EKLE)

4. **Label (Sonuç için):**

- `lblSonuc` (Büyük fontlu, başlangıçta "Durum: ..." yazsın)

5. **ListBox (1 Adet):**

- `lstKayitlar` (Geçmiş hesaplamaları tutacak)

BÖLÜM 2: Kodlama (Adım Adım)

Bu kodlarda **Değişkenler**, **Tür Dönüşümü**, **Matematiksel İşlemler** ve **If-Else** yapılarına odaklanıyoruz.

Kodu `btnHesapla` butonuna çift tıklayarak yazdırıyoruz.

```
private void btnHesapla_Click(object sender, EventArgs e)
{
    try
    {
        // 1. ADIM: Değişken Tanımlama ve Veri Alma
        // Kullanıcının girdiği yazıları (string) sayıya çevirmeliyiz.
        string adSoyad = txtAdSoyad.Text;

        // Veri Doğrulama: Kutular boş mu?
        if (txtVize.Text == "" || txtFinal.Text == "")
        {
            MessageBox.Show("Lütfen notları giriniz!");
            return; // İşlemi durdur
        }

        double vize = Convert.ToDouble(txtVize.Text);
        double final = Convert.ToDouble(txtFinal.Text);
```

```

// 2. ADIM: Matematiksel İşlemler (İşlem Önceliği)
// Vizenin %40'ı, Finalin %60'ı alınır.
double ortalama = (vize * 0.4) + (final * 0.6);

// 3. ADIM: Karar Yapıları (If-Else)
string durum = "";

if (ortalama >= 50)
{
    durum = "GEÇTİ";
    lblSonuc.ForeColor = Color.Green; // Yazı rengi yeşil olsun
}
else
{
    durum = "KALDI";
    lblSonuc.ForeColor = Color.Red; // Yazı rengi kırmızı olsun
}

// 4. ADIM: Sonucu Ekrana Yazdırma
lblSonuc.Text = "Ort: " + ortalama.ToString() + " - " + durum;

// 5. ADIM: Listeye Ekleme (ListBox)
// Formatlı yazdırma ($ işareti ile)
lstKayitlar.Items.Add($"{adSoyad} -> Ort: {ortalama} ({durum})");

// 6. ADIM: Temizlik (İsteğe bağlı)
txtAdSoyad.Clear();
txtVize.Clear();
txtFinal.Clear();
txtAdSoyad.Focus(); // İmleci tekrar isme getir
}
catch (Exception)
{
    // Hata Ayıklama: Sayı yerine harf girilirse burası çalışır
    MessageBox.Show("Lütfen not kısmına sadece sayı giriniz!", "Hat
a");
}
}

```

Neden Bu Proje Daha Basit?

Önceki projeye (Sinema) kıyaslarsak:

Özellik	Sinema Projesi (Zor)	Notmatik Projesi (Kolay)
Veri Yapısı	Class (Sınıf) ve List<Film>	Basit Değişkenler (double, string)
Döngüler	İç içe For döngüleri (Matris)	Döngü yok (Sadece akış var)
Diziler	Çok Boyutlu Dizi [,]	Dizi yok

Görsellik	Dinamik buton oluşturma	Sabit araçlar (Sürükle-Bırak)
------------------	-------------------------	-------------------------------